

Pravé jsoucno - člověk - B

Člověk (*Homo* v zoologickém smyslu) je nepochybně „pravé jsoucno“, podobně jako jiné živé bytosti. Jeho „vnitřní“ integrita však má několik úrovní či vrstev, takže může dojít a opravdu také dochází k tomu, že jeho organický, fyzický život může být v pořádku, pokud jde o sjednocenost orgánů a jejich organických funkcí, ale integrita jeho lidství, lidskosti může být narušena nebo dokonce vůbec zůstat nedovršena, nedovyvinuta dokonce v tom ohledu, který je možno ještě chápat jako ontogenezi (třeba z hlediska psychiatrického) a nikoli už jako záležitost integrity myšlenkové, duchovní anebo mravní (ať už zde rozlišujeme jakkoli). To konkrétně znamená, že člověk může být pravým jsoucnem v biologickém smyslu, ale jeho „nepravost“ se může týkat jiných rovin jeho bytí (jeho života); může tomu však být také naopak, že je narušena „pravost“ jeho fyziologie, zatímco jeho duševní nebo mravní atd. integrita nemusí být a není dotčena a postižena. Slovo „pravý“ nebo „nepravý“ si tedy nesmíme předem nějak vymezovat po svém, ale postupně je upřesňovat podle poznanych okolností a souvislostí. „Pravé jsoucno“ je tedy taková skutečnost, která je nějak vnitřně sjednocena v celek, ale to zároveň znamená, že toto vnitřní sjednocení je konkrétním uskutečněním toho, jak to „má být“, jak to „má vypadat“. A to může mít a mívá své nedostatky. Takže každé „pravé jsoucno“ není jen tím, čím (nebo kým) „jest“, ale je vždycky v jakémsi napětí svých jednotlivých „jsoucností“ ve vztahu ke své „pravosti“ (či spíše „pod vztahem“, „pod vládou vztahu“ k tomu, jak by mělo vypadat, jaké by mělo být, čili pod § nepředmětnou – vládou „toho pravého“ pro sebe). V jistém oslabení bychom mohli přinejmenším upozornit na to, že každé pravé jsoucno je událostným děním, takže se v každém svém okamžitém „stavu“, tj. v každé své jsoucnosti, ocitá v napětí mezi tím, čím se až dosud stalo, a tím, čím se teprve má stát a eventuálně stane. To, jak tomu, co „být má“ dostojí, může, ale nemusí být také plným uskutečněním toho, čím se mělo stát a jako se tím mělo stát. Řekneme-li tedy o nějaké skutečnosti (např. o člověku nebo o nějakém organismu), že to je „pravé jsoucno“, neříkáme tím ještě zároveň, že není bez vady, že je „dokonalým“ pravým jsoucnem. Právě naopak: každé „pravé jsoucno“ musíme nutně „měřit“ tím, jak by mělo vypadat, jak by se bývalo mělo uskutečnit vzhledem k „tomu pravému“, tj. také vzhledem ke své vlastní „pravosti“.

(Písek, 080706-2.)